

Pedagógia BA záróvizsga tételsorok

Alap- és törzsképzés témakörei

1. A neveléstudomány értelmezései

A tudomány (tudomány fogalma, megismerési módok, paradigmák, tudástípusok, tudományos stílus). A neveléstudomány helye a tudományok rendszerében, a neveléstudomány paradigmái. A neveléstudomány alapfogalmai, terminológiája, tudományterületek.

Kötelező irodalom:

- Brezsnaynszky László és Buda Mariann (szerk.) (2001): A neveléstudomány értelmezései. Szöveggyűjtemény. Debrecen: Debrecen Egyetem Kossuth Egyetemi Kiadó (Pallas Debrecina) ISBN 1587-7191 (I. fejezet)
- Kozma Tamás (2013): Pedagógiából neveléstudomány. Neveléstudomány, 2013/1. pp. 91-105. ISSN: 2063-9546
http://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2013/nevelestudomany_2013_1_91-105.pdf

2. Gondolkodók a nevelésről

Pedagógiai gondolkodók nézetei: Comenius, Locke, Rousseau, Pestalozzi, Herbart. A reformpedagógia fogalma, kialakulásának okai, főbb irányzatai (Új iskola, Dewey, Waldorf, Montessori, Jena Plan)

Kötelező irodalom:

- Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla: Neveléstörténet. Budapest, 2004. (I. 6.1; 6.3.2; 7.1; 7.7; 8.6; II. 6.1; 6.3; 6.4.1; 7.1; 7.5. fejezet)

3. A polgári magyar oktatási rendszer kialakulása és továbbfejlődése

A magyar oktatáspolitikai Mária Terézia uralkodásától 2000-ig: az oktatáspolitikai céljai, az oktatási intézmények rendszere (alap-, közép- és felsőfok) és működésük keretei a jogszabályok alapján.

Kötelező irodalom:

- Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla: Neveléstörténet. Budapest, 2004. (III. 2, 3, 5. fejezet)

4. Oktatásmélt

A tanítási tanulási folyamat alapfogalmai (nevelés, tanulás, tanulástípusok, tanítás, képesség, jártasság, készség). Az általános tanulásszervezési feladatok jellemzői: motiválás, aktivizálás, megerősítés, differenciálás. Az oktatás célrendszere és tartalmi szabályozó eszközei: tantervtípusok és tervezési szintek (központi, helyi tanterv, tanmenet).

Kötelező irodalom:

- Chrappán Magdolna (2020). Didaktika I. Célok, tartalmak, követelmények. Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó. 2-5. fejezet

5. Oktatási rendszer és gazdaság

Az oktatási rendszer fogalma, jellemzői. Oktatási rendszerek típusai – kontinentális, atlanti, volt gyarmatok. Az oktatással kapcsolatos gazdasági elméletek.

Kötelező irodalom:

- Halász G (2001) Oktatási rendszer (Első fejezet Az oktatási rendszer és funkciói) http://halaszg.elte.hu/download/Oktatasi%20rendszer%20-%20HTML.htm#_Toc117492924
- Kozma T (2006) Összehasonlító neveléstudomány (4. fejezet Oktatási rendszerek) <http://mek.oszk.hu/08900/08963/08963.pdf>
- Polónyi I (2011): Az oktatás és az oktatáspolitikai közgazdasági ideológiái Educatio 1.sz <http://www.edu-online.eu/hu/letoltes.php?fid=tartalomsor/2047>

6. Életkorok pedagógiája

Fejlődéelmélet, életkori szakaszolás és jellemzők. Nevelés és oktatás az életkori sajátosságok figyelembevételével.

Kötelező irodalom:

- Tóth László: Pszichológia a tanításban. Debrecen, Pedellus, 2007. Fejlődéelméletek c. fejezet, 14-36. oldal
- Golnhofer Erzsébet: A tanuló. In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003. 58-75.

7. Iskola és társadalom

Az iskola társadalmi funkciói. Társadalmi egyenlőtlenségek és iskola, az iskola szerepe a társadalmi egyenlőtlenségek reprodukciójában, tőkeelméletek.

Kötelező irodalom:

- Pusztai Gabriella (szerk.) (2020): Nevelésszociológia: elméletek és kontextusok. Debrecen: DUPress(13-54 o.)
- Varga Aranka. A nevelésszociológia alapjai. Pécs: PTE, 2015 (137-160o., 183-210 o., 273-294. o.)
- Nahalka István (2003): Az oktatás társadalmi meghatározottsága. In Falus Iván (szerk.) Didaktika. 23-29. https://www.academia.edu/40436263/Didaktika_Elm%C3%A9leti_alapok_a_tan%C3%ADt%C3%A1s_tanul%C3%A1s%C3%A1hoz

8. Nem hagyományos tanulók oktatása és nevelése

Hátrányos helyzet (gyermekvédelmi törvény szerinti és pedagógiai fogalma, a hátrányos helyzet kezelése). Tömör helyzetkép a családi háttér és az iskolai teljesítmény összefüggéseiről. Romológia alapok (fogalmak, mai oktatási helyzetkép). Nevelésszociológiai magyarázatok (tőkeelmélet, családszerkezet, nyelvi tényezők), reziliencia.

Kötelező irodalom:

- 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, VIII. Fejezet hatályos változata. Elérhető: net.jogtar.hu
- V. Gönczi Ibolya (2015). Gyermek-és ifjúságvédelem, a hátrányos helyzet kezelése. Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó (vonatkozó fejezetek)
- Ceglédi Tímea, Godó Katalin, Oláh Róbert (2020): Hátrányból reziliencia. Tananyag a Hátrányos helyzetű tanulók az iskolában c. kurzushoz. Debrecen: Debreceni Egyetem. 12-15., 25-30., 33-38., 38-49. oldalak
- Ceglédi, Tímea (2020). Reziliencia és kompenzáló tényezők. In Pusztai Gabriella (szerk.). Nevelésszociológia. Elméletek, közösségek, kontextusok. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó. 101-129. ISBN 978-963-318-883-5

9. Az oktatáskutatás módszerei

Az oktatáskutatásban alkalmazott adatgyűjtési és adatelemzési technikák. A vizsgálni kívánt jelenség, a kutatói kérdésfeltevés és a megfelelő elemzési eljárások kiválasztása. Egy kutatás megtervezésének fő lépései és az ezekhez kapcsolódó alapelvek (kutatás célja, kérdései, hipotézisei, konceptualizálás, operacionalizálás, módszerek kiválasztásának kritériumai).

Kötelező irodalom:

- Dusa Ágnes Réka (szerk. 2015): Pedagógusok kutatási közreműködésre való felkészítése. Módszertani tankönyv (kutatási terv fejezete)
- BABBIE, EARL (2005): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata, Balassi Kiadó, Budapest (7-11. fejezetek)

10. Egészségnevelés

Az egészség holisztikus megközelítése, prevenció típusai, iskolai prevenciós programok, egészségmagatartás dimenziói, rizikó- és védőfaktorai, fizikai aktivitás szerepe, egészséges táplálkozás, egészséges iskolai környezet jellemzői, mozgásfejlesztés alapjai.

Kötelező irodalom:

- Müller Anetta, Kovács Klára (2018): Testi-lelki egészségre nevelés a pedagógiai gyakorlatban – felső tagozat (továbbképzési jegyzet EFOP-3.1.2-16-2016-00001 pályázat keretében) (feltöltve az elearningbe)
- Nagy J. (2005): Egészségnevelési programok az iskolai egészségfejlesztés szolgálatában. Magyar Pedagógia 4. 263-282.
- Kovács K. (2013): A sportoló közösségekhez tartozás mint társadalmi védőfaktor. Educatio 2. 264-270.

Oktatásszervező specializáció

1. Az oktatás irányítása és jogi környezete

oktatásjog, oktatási rendszer irányítása, köznevelés, felnőttképzés és szakképzés jogszabályi háttere

Kötelező irodalom:

- Farkas Éva – Henczi Lajos (2014) A Felnőttképzés új szabályozása. Felnőttképzési Kézikönyv. Elérhető: <https://mkik.hu/uploads/documentitem/41/felnottkepzesi-kezikonyv-1534419024.pdf> 3. fejezet, de a hatályos jogszabályok alapján aktualizálva
- Madarász Hedvig (2013): A köznevelési törvény – jogszabálytükör. Wolters Kluwer. első fejezet de a hatályos jogszabályok alapján aktualizálva
- 2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

2. Oktatásszervezés és ügyvitel

Ügyviteli alapfogalmak, ügyiratok csoportosítása, Ügyvitelszervezés és az ügyiratkezelés, ügyiratkezelés az ügyintézés folyamatában és ügyintézés lezárása utáni iratkezelés, Adatvédelem, KIR, FIR, FELVI.

Kötelező irodalom:

- Palencsárné Kasza Marianna: Ügyviteli alapismeretek és ügyiratkezelés Veres Gabriella: Ügyviteli ismeretek

3. Oktatásmarketing

A menedzsment szerepe az oktatásban, marketing alapfogalmai és szerepe a profitorientált és nonprofit szférában, A marketing mix elemeinek oktatáspiaci sajátossága, Piackutatás az oktatásban, A Public Relations, partnerkapcsolatok, Kommunikációs terv és ennek értékelési-elemzési szempontjai, A kvalitatív és kvantitatív kutatási stratégiák jellemzői, Iskolamarketing a gyakorlatban

Kötelező irodalom:

- Bauer András- Berács József (2014): Marketing alapismeretek. Akadémia Kiadó: Budapest, ISBN: 9789630595025
- Philip Kotler – Kevin Lane Keller (2008): Marketing management. Akadémia Kiadó, Budapest, ISBN 978 963058345 94.
- Liposits Zsoltné (et al.) (1997): Minőség és marketing az iskolában. Okker Kiadó, Budapest.
- Szabóné Szél Julianna – Szontagh Pál (2006): Iskolamarketing a gyakorlatban. Iskolakultúra, 2001. 6-7. szám. 21-31. o

4. Eredményességmérés az oktatásban

Tudásmérés, eredményességmérés. Mérések a hazai közoktatásban.

Kötelező irodalom:

- Balázs et al. 2012. A PIRLS és a TIMSS 2011 tartalmi és technikai jellemzői Budapest, Oktatási Hivatal. Molnár Gy. 2005. Az objektív mérés lehetősége: a Rasch-modell. Iskolakultúra. 2005/3.
- Széll K., Bacskai K. & Borbély Sz. 2016. Hozzáadott érték a közoktatásban. In: Pusztai G., Bocsi V. & Ceglédi T. (szerk.): A felsőoktatás (hozzáadott) értéke. Közelítések az intézményi hozzájárulás empirikus megragadásához. Nagyvárad – Budapest: Partium Könyvkiadó, Personal Problems Solution, Új Mandátum Könyvkiadó. 69–77.

5. Az emberi erőforrás fejlesztés gyakorlata

A humántőke felértékelődése. Az emberi erőforrás menedzsment szerepe a szervezetekben. Az emberi erőforrás menedzsment fogalma, speciális jellege, céljai, funkciói. Az emberi erőforrás menedzsment modellje (alapfeladata, eredményei, tevékenységei - szakirodalom alapján a 8 tevékenység rövid ismertetése), külső és belső szervezeti tényezők).

Kötelező irodalom:

- Gyökér Irén – Finna Henrietta – Daruka Eszter (2017): Emberi erőforrás menedzsment. Oktatási segédanyag. Budapest, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Üzleti Tudományok Intézet 9-19.,
- Juhász István-Matiscsákné Lizák Marianna (2013): Emberi erőforrás gazdálkodás. Eger, Eszterházy Károly Főiskola 15-29.

6. Vállalkozások az oktatásban

A köznevelés , a felnőttképzés és a szakképzés rendszere, lehetőségek a piaci tevékenységre. A nem iskolarendszerű oktatási vállalkozások típusai. Vállalkozási alapfogalmak oktatási területen (piaci igények, termékek, vállalkozók, fogyasztók, marketingstratégiák, üzleti terv stb).

Kötelező irodalom:

- Buda András & Holik Ildikó (2004). Oktatási vállalkozások. Debrecen, Debreceni Egyetem.
- Mísey Helga (2013). Oktatásmarketing. A marketing szerepe a pedagógiában. Budapest, BME I. fejezet

7. Projektmenedzsment és pályázatírás

Projekt, projektmenedzsment alapfogalmai; a projekt tervezése, előkészítése, lebonyolítása.

Kötelező irodalom:

- Verók Attila (2013): IKT projektmenedzsment I. Oldalak: 16-20, 31-40, 49-64.

8. E-learning

Az e-learning fogalma, főbb típusai, eszközei; a keretrendszerek típusai; a Moodle rendszer

Kötelező irodalom:

- Fazekas Gábor, Balla Tibor, Kocsis Gergely (2013): Elektronikus oktatási környezetek. Debreceni Egyetem.
- <http://morse.inf.unideb.hu/valseg/gybitt/10/index.html>; Tanári kézikönyv Moodle e-oktatási keretrendszer használatához <http://docplayer.hu/2730527-Tanari-kezikonyv-moodle-e-oktatasi-keretrendszer-hasznalatahoz.html>